

כיצד תשפיע ה"תכנית להבראת כלכלת ישראל" על הנשים בישראל?

24.3.2003

בגל הקיצוצים הנוכחי, הנפגע העיקרי הוא המעמד הבינוני

ה"תכנית להבראת כלכלת ישראל" פוגעת בראש ובראשונה במעמד הבינוני, ובעיקר -- בנשים במעמד זה.

התכנית מערערת את היציבות של מקום התעסוקה המרכזי של המעמד הבינוני: מנגנון המדינה, הרשויות המקומיות והשירותים הממלכתיים: חינוך, בריאות ורווחה.

הפגיעה העיקרית תהיה בנשים: כמחצית מכלל הנשים העובדות בישראל מועסקות בשירותים הציבוריים, והן מהוות שני-שלישים מן המועסקים בענף זה.

"תכנית ההבראה" פוגעת במשפחה הטיפוסית של המעמד הבינוני, משפחה שבה שני בני הזוג עובדים: הפגיעה היא בתעסוקה, בשכר, בפנסיה, בחינוך הילדים, בסיעוד הקשישות והקשישים.

הפגיעה היא גם באשה כעובדת בשכר וגם באשה כעובדת ללא שכר -- במשק הבית.

הפגיעות חמורות במיוחד כיוון שכיום אין חלופות תעסוקתיות, על רקע המיתון הכבד.

התוצאה -- ערעור הביטחון הכלכלי של מרבית הציבור

התוכנית המוצעת מציגה רבים מעובדי/ת השירותים הציבוריים **כעובדים/ות מיותרים/ות**, שניתן לוותר על שירותיהם; אם היא תאשר, משפחות רבות במעמד הבינוני יתקשו לשמור על מעמדן הנוכחי.

הפגיעות העיקריות -- בנשות המעמד הבינוני

הורדת שכר

האוצר מציע הורדת שכר בשרות המדינה, יחסית לגובה בסיס השכר, כדלהלן:

עד השכר הממוצע (בערך 7,000 ש"ח) -- 6.5%;
עד פעמיים השכר ממוצע -- 11%;
עד שלוש פעמים -- 16%;
מעל שלוש פעמים -- 21%.

בעיקר הקיצוץ יישאו שתי קבוצות: האחת, בעלות השכר הטיפוסי במגזר הציבורי -- מורות, אחיות, עובדות סוציאליות, פקידות; השנייה -- הדרג הבכיר.

עובדים שבסיס השכר שלהם בגובה שכר המינימום, לא ייפגעו.

מרכז אדוה המליץ, עוד בעת שנדונו הקיצוצים של 2002, על קיצוץ בשכר הבכירים בשירות המדינה. גם עתה אנו סבורים, כי לאור העובדה שהשכר של מרבית העובדות והעובדים בשירותים הציבוריים אינו גבוה, מן הראוי היה להגביל את קיצוץ השכר לבכירים בלבד, וזאת מארבעה טעמים:

ראשית, השכבה הקטנה יחסית של בכירים, שרובם גברים, מקבלת חלק נכבד מכלל השכר בשירותים הציבוריים. לפי חישוב שעשינו, בהנחה ששיעור של 10% מן המועסקים בשירותים הציבוריים מקבלים שכר בגובה שלוש פעמים השכר הממוצע במשק (בערך 21,000 ש"ח ומעלה), הרי שהם מקבלים לפחות כשליש מכלל השכר בשירותים הציבוריים. כיוון שמקבלי שכר מינימום פטורים מן הקיצוץ, יוצא שהבכירים יישאו ממילא בחלק הארי של הקיצוץ, וניתן היה להסתפק בקיצוץ אצלם בלבד.

שנית, גם לאחר הקיצוץ המוצע, השכר של בכיר המקבל כיום שלוש פעמים השכר הממוצע (21,000 ש"ח) יהיה גבוה פי 3 מן השכר של מורה ותיקה בתיכון (כיום -- 6,000 ש"ח בקירוב). במלים אחרות, רמת החיים הגבוהה של הבכיר לא תיפגע באופן בלתי סביר, בעוד שהמורה הוותיקה, באם היא נאלצת להתקיים משכרה בלבד, רמת חייה אינה גבוהה גם היום.

שלישית, בעקבות הודעת שר האוצר, כי קצב יישום הרפורמה במס יואץ, הבכיר צפוי לקבל בתוך זמן קצר תוספת נטו לשכר החודשי בסך של בערך 2,000 ש"ח (על האצת הרפורמה ר' להלן), בעוד שהמורה הוותיקה אמורה לקבל תוספת חודשית של בערך 140 ש"ח בלבד.

רביעית, כוח המיקוח של הבכירים גבוה הרבה יותר מזה של המורות, האחיות והעובדות הסוציאליות; כיוון שכך, סביר להניח כי יוכלו למנוע את הקיצוץ המוצע או לפחות לצמצם אותו, ובמקרה שלא יצליחו, הם ידעו להחזיר לעצמם את הקיצוץ המוצע בתוך זמן לא רב.

חמישית, השכר ותנאי העבודה של נשים במגזר הציבורי טובים יותר מאשר במגזר העסקי. הודות למגזר הציבורי, פערי השכר בין נשים לגברים מצטמצמים מעת לעת. הקיצוץ הנוכחי, במתכונתו המוצעת, צפוי להגדיל את פערי השכר הכלליים בין נשים לגברים.

קיצוץ תוספות שכר

בנוסף על קיצוץ השכר מציע האוצר לפגוע במרבית התוספות לשכר, אשר, במקרים רבים, מאפשרות לעובדות בעלות שכר נמוך להגדילו במקצת. מדובר במענקים כדוגמת ביגוד והבראה.

אצל המורות מבקש האוצר להוריד את גמול ההשתלמות המרבי, משיעור של 17% כיום לשיעור של 10%.

פיטורים המוניים

כוח האדם במשרדי הממשלה ובכל הגופים הציבוריים, כולל הרשויות המקומיות, יוקטן, בשיעור של 5% בשנת 2003 ובשיעור של 3% נוספים בשנת 2004. בחלק מהמשרדים, קיצוץ זה מתווסף לקיצוצים שנעשו עוד בעת הכנת התקציב הראשוני לשנת 2003. פירוש הדבר פיטורים של אלפי עובדות.

קריאת תגר על האיגוד המקצועי

משרד האוצר מציע להחיל את הורדות השכר בכל האמצעים, לרבות חקיקה, על כלל השירותים הציבוריים.

ההצעה להוריד שכר בחקיקה היא קריאת תגר על האיגוד המקצועי: האוצר מציע להרע את ההישגים שהשיגו האיגודים המקצועיים במהלך השנים, לא באמצעות משא ומתן אלא על-ידי עקיפת האיגודים המקצועיים.

כידוע, מרבית העובדים והעובדות בישראל, ובעיקר בעלי השכר הנמוך, אינם מאוגדים כיום. האיגודים המקצועיים שעדיין שומרים על עוצמה מייצגים בעיקר את המעמד הבינוני. פגיעה באיגודים אלה, ובראש ובראשונה איגוד עובדי המדינה, תצרך גם את נשות המעמד הבינוני אל ציבור השכירים והשכירות בישראל, החשופים לאיום מתמיד של פיטורים, הורדת שכר והרעת תנאי עבודה, הן מצד הממשלה והן מצד המעסיקים הפרטיים.

הוזלת עלות העבודה

הצידוק הניתן לפיטורים ההמוניים הוא "ייעול". למעשה, מדובר בהוזלה של עלות העבודה. שהרי מנגנוני המדינה והשירותים הציבוריים ימשיכו לתפקד וימשיכו להזדקק לעובדות ועובדים. סביר להניח, אם כן, שחלק גדול מן המפוטרות תשובנה לעבוד כשהוא מועסק על ידי קבלני כוח אדם -- או שיועסק על ידי קבלנים פרטיים שיבצעו את העבודה עבור הממשלה. בשני המקרים, עובדות אלה -- או מי שתובא במקומן - תקבלנה שכר נמוך מזה שהן קיבלו עד כה.

יתרה מזאת, העובדות המוזלות גם לא יוכלו לקוות עוד לשפר בהדרגה את מעמדם: האוצר מציע עתה לשנות את החוק משנת 2002, שקבע כי עובדי קבלני כוח אדם יהפכו לעובדים של המעסיק בפועל בתום 9 חודשים; במקום זאת מציע האוצר תקופה של שנתיים, ובמקרים מסוימים, שנתיים וחצי.

פנסיה

מאפיין חשוב נוסף של המעמד הבינוני הוא ביטוח פנסיוני. לעשירים יש אמצעים עצמאיים להתקיים בגיל פרישה, והעניים יכולים להסתמך רק על קצבת זקנה של המוסד לביטוח לאומי. המעמד הבינוני שם את מבטחו בקרן הפנסיה שלו. עתה מציעה הממשלה צעדים שיערערו את הביטחון של המבוטחים והמבוטחות בקרנות הפנסיה -- במגזר הפרטי ו(בחלק מן הסעיפים) במגזר הציבורי.

במלים פשוטות, המדינה מבקשת לצמצם את מחויבותה לביטחון הכלכלי של משפחות המעמד הבינוני בהגיען לגיל הפרישה.

ראשית, הממשלה תפסיק להנפיק לקרנות הפנסיה החדשות אגרות חוב מיועדות, ובמקום זאת תפנה את הקרנות אל שוק ההון. כספי הפנסיה של המבוטחים בקרנות אלה יהיו תלויים מעתה בגלגל המזלות של הבורסה וביכולת ההימור של מנהלי הקרנות -- בלא רשת ביטחון ממשלתית.

שנית, מבוטחים ומבוטחות יצטרכו להפריש משכרם 2% יותר מבעבר. פירוש הדבר ירידה בהכנסה הפנויה. 2% ינוכו גם מעובדים ומעובדות המבוטחים בפנסיה תקציבית. במקביל, גם המעסיקים ישלמו 1% נוסף.

העלאות שכאלה נעשו בשנים האחרונות במספר ארצות אחרות, אלא שאצלנו, הצעת האוצר מטילה את כל הנטל על העובדות והעובדים לבדם. הכיצד? כאמור, המעסיקים ישלמו 1% נוסף. אלא שבתמורה, דמי ביטוח לאומי שהם משלמים בגין העובדים יוקטנו בשיעור של 1%. דהיינו, ההוצאות שלהם לא ישתנו כלל.

יש לציין עוד כי המרה פנימית זו, של 1% דמי פנסיה בשיעור של 1% דמי ביטוח לאומי, סומנת בחובה לפחות תוצאה אחת לא רצויה: הורדת 1% בדמי ביטוח לאומי תפגע בהכנסות המוסד לביטוח לאומי. מצד שני, חלק מן המעסיקים ירוויח מהמרה זו, שכן, בעוד שכל המעסיקים חייבים בדמי ביטוח לאומי עבור כל עובד ועובדת, רק חלק מן המעסיקים חייב בדמי ביטוח פנסיוני עבור העובדים - אלה שעובדיהם מוגנים על ידי הסכם עבודה קיבוצי, הכולל ביטוח פנסיוני. מי שעובדיו אינם מבוטחים, ירוויח 1%.

שלישית, האוצר מבקש להלאים למעשה את קרנות הפנסיה (בו בזמן שהוא נושא את דגל ההפרטה!), באמצעות מינוי מנהל מורשה מטעמו, וכך יוכל להשפיע בעתיד על גורל הכספים. צעד זה פוגע בעיקרון שכספי הפנסיה, המשולמים על ידי המעסיקים והעובדות והעובדים, הם בשליטה, לפחות פורמלית, של העובדים.

רביעית, האוצר מציע לדחות את גיל הפרישה בשנתיים לגברים ובשבע שנים לנשים, בהדרגה (4 חודשים בכל שנה). צעד זה אינו שלילי כשלעצמו, לאור הגידול בתוחלת החיים והיתרונות היחסיים שבחיי עבודה, אך יש לו גם השלכות שליליות על קבוצות שונות: ראשית, הצעד המוצע יקשה על ישראלים/ות בגיל הקרוב לפנסיה, המתקשים למצוא תעסוקה; שנית, הוא יקשה על עובדי צווארון כחול, שעבורם דחיית גיל הפרישה קשה יותר מאשר עבור עובדי צווארון לבן.

יש לזכור כי המצב התעסוקתי של נשים שונה מזה של גברים. אחרי גיל 54, שיעור ההשתתפות של נשים בשוק העבודה יורד בכחצית, משיעור של 69% בקבוצת הגיל 25 עד 54 שיעור של 35% בלבד בקבוצת הגיל 55 עד 64 אחרי גיל 65, רק 5% מהנשים משתתפות עדיין בשוק העבודה. אצל גברים, הירידה בהשתתפות בשוק העבודה מתונה יותר: אחרי גיל 54, יורד שיעור ההשתתפות משיעור של 84% לשיעור של 65%. אחרי גיל 65, 15% מהגברים עדיין נמצאים בשוק העבודה.

לפני שמשנים את גיל הפרישה, יש לשנות את מצב התעסוקתי של הנשים המתקרבות לגיל הפרישה. מיעוט הנשים הנמצאות בשוק העבודה בגיל 60 ומעלה הוא עדות לצורך בשינויים כאלה - שינויים שיאפשרו לנשים להמשיך לעבוד עד גיל הפרישה, אולי במתכונת שונה מזו שבה עבדו קודם לכן.

שינוי גיל הפרישה משמעו גם שינוי הגיל המינימלי בו נשים זכאיות לקצבת זקנה, מגיל 60 לגיל 67, ושינוי הגיל המוחלט בו נשים זכאיות לקצבת זקנה ללא מבחן הכנסות מגיל 60 ליגל 70.

צעד זה הוא בעייתי ביותר, שכן, כפי שראינו, כשליש מן הנשים העובדות בשכר אינן מועסקות בגיל 55 ומעלה, ואלה מתוכן שאינן מכוסות בביטוח פנסיוני, יכולות להסתמך לפרנסתן רק על קצבת הזקנה. העלאת גיל הזכאות, תעמיד נשים רבות במצב של היעדר אמצעים. במידה שונה, נכון הדבר גם לגבי גברים.

חינוך הילדים

אחד הדברים המבחינים בין בעלי שכר נמוך לבין בעלי שכר בינוני הוא שאלה האחרונים מסוגלים להעניק לילדיהם חינוך סביר: אם בשל מגוריהם בשכונות שבהן בתי ספר טובים, ואם משום שהם מסוגלים להוסיף מכיסם כדי להבטיח חינוך משופר, פרטי או בית ספרי ("חינוך אפור").

"התכנית להבראת כלכלת ישראל" מאיימת על יכולתו של המעמד הבינוני להבטיח לילדיו חינוך דומה לזה שקיבל דור ההורים.

תקציב משרד החינוך, שעבר שחיקה משמעותית בשנים האחרונות, ידע השנה שני קיצוצים - בערך 800 מיליון ש"ח בדצמבר 2002, ועוד 400 מיליון ש"ח נוספים עתה. סביר להניח כי הדבר יוביל לצמצום שעות הלימוד. בתי ספר שיבקשו לשמור על מכסת השעות הנוכחית יצטרכו לממן זאת מכספי הורים. כבר כיום מוציאים הורים יותר מבעבר על שירותי חינוך: 6.1% מכלל ההוצאות החודשיות על תצרוכת, לעומת 3.8% לפני 15 שנה. בעשירון השביעי, לדוגמה, מוציאה משפחה כיום על שירותי חינוך בערך 600 ש"ח לחודש, בממוצע, בהשוואה לבערך 300 ש"ח לפני 15 שנה (במונחים ריאליים). אם תשלומים אלה יעלו בשנים הקרובות, משפחות במעמד הבינוני יתקשו יותר ויותר לעמוד בכך, במיוחד על רקע הורדת השכר, הפיטורים והרעת תנאי העבודה שתוארו לעיל.

במידה שהקיצוצים בחינוך ייעשו על חשבון יום הלימודים, אמהות לילדים תמצאנה את עצמן קרועות בין הדרישות של מקום העבודה ובין הדרישות של הבית. כיוון שעיקר האחריות לטיפול בילדים נופלת על כתפיהן, תצטרכנה לוותר על שעות עבודה או לשלם חלק גדול משכרן לשמרטפית.

סיעוד הקשישים

בשנות התשעים נהנו משפחות מן המעמד הבינוני מ"שיטת פלא" שנמצאה בישראל לסיעוד קשישים, שבערך 73% מהם הן קשישות (משפחות מעוטות הכנסה מטפלות בקשישיהן בעצמן, ומשפחות עשירות יכולות לממן את הסיעוד מכיסן).

"השיטה" צמחה מתוך שילוב בין שתי התפתחויות: האחת, חוק הסיעוד משנת 1988, שקבע כי המוסד לביטוח לאומי יעניק לקשישים שירותי סיעוד למשך מספר שעות קצוב בשבוע. ההתפתחות השנייה, העידוד הממשלתי לייבוא של עובדים זרים, ובמקרה הנדון, עובדות פיליפיניות. דמי הסיעוד של המוסד לביטוח לאומי אפשרו למשפחות מן המעמד הבינוני להעסיק, בתוספת כספית לא גדולה, סועדת פיליפינית המתגוררת עם הקשיש/ה ומטפלת בו/ה 24 שעות ביממה. "שיטת הפלא" כרוכה, מצד אחד, בהעסקת נשים פיליפיניות בתנאים שבהן לא ניתן להעסיק נשים ישראליות. מצד שני, "שיטה" זו סייעה למדינה להשיל מעל עצמה חלק מן האחריות למציאת פתרון ממלכתי כולל לשאלת הסיעוד של קשישים.

עתה מבקש האוצר לשים לכך קץ: הוא מבקש להגדיל את דמי הסיעוד למי שיעסיק עובדת ישראלית, ולהקטינם עבור מי שיעסיק עובדת זרה. לכאורה, מדובר בצעד שיגדיל את התעסוקה של ישראליות וידחק את העובדות הזרות. למעשה, התשלום המוגדל לא יפצה את המשפחה על העלות הגבוהה בהרבה של עובדת ישראלית, ובו בזמן, משפחה שתרכזה להעסיק עובדת מן הפיליפינים תיאלץ להוציא סכום גבוה מזה שהיא מוציאה היום.

מיותר, אולי להזכיר מי צפויה לסעוד את בני המשפחה כאשר אין עוד תקציב לשלם עבור שירותי סיעוד: הנשים בנות דור הביניים.

בריאות

משפחה במעמד הבינוני מסוגלת כיום לקבל רמת שירותי בריאות סבירה, הודות לכך שהיא מסוגלת לשלם את התשלומים הנוספים שהוטלו בשנים האחרונות על צרכני הבריאות. עתה מציע האוצר כי סל שירותי הבריאות לא יעודכן עוד מדי שנה, בטכנולוגיות חדשות ובתרופות חדשות. פירוש הדבר שמשפחות תידרשנה לממן את החידושים מכיסן. משפחות עשירות יוכלו לעשות זאת; ואילו המעמד הבינוני, שעד היום החזיק מעמד במרוץ, יתקשה לשאת בהוצאות הנוספות.

נוסיף כי נשים, שתוחלת חייהן ארוכה מזו של הגברים, סובלות יותר ממחלות כרוניות, והן אלה שתסבולנה יותר מאי עדכון סל השירותים.

ולא שכחו גם את מעוטי ההכנסה

בעוד שפגיעותיה של "התכנית להבראת כלכלת ישראל" מתמקדות במשפחות של המעמד הבינוני, התכנית אינה "שוכחת" גם את מעוטי ההכנסה בישראל, והיא מוסיפה כהנה וכהנה על הפגיעות שניחתו עליהם בשנת 2002. להלן הפגיעות הבולטות ביותר.

שתי הפגיעות העיקריות הן בכלל מקבלי קצבאות מן המוסד לביטוח לאומי:

מוצע, כי קצבאות הביטוח לאומי לא יעודכנו עד 31.12.2006. פירוש הדבר כי הקצבאות יישארו עד אז ברמתן מיום 1.1.2001 (הקיצוץ של 4%, מיולי 2002, יישאר בעינו כל הזמן).

כידוע, נשים מהוות רוב בקרב מקבלי מרבית קצבות הקיום: 56% ממקבלי קצבת זקנה, 65% ממקבלי קצבת זקנה בתוספת השלמת הכנסה ועוד 65% ממקבלי הבטחת הכנסה.

מוצע, כי החל ביום 1.1.2007, קצבאות הביטוח הלאומי לא יעודכנו עוד לפי השכר הממוצע, אלא לפי מדד המחירים לצרכן. פירוש הדבר שחיקה נוספת ומתמשכת של הקצבאות.

פגיעה נוספת היא בבעלי משפחות גדולות: האוצר מבקש להקטין את קצבת הילדים המוגדלת, הניתנת כיום עבור הילד השלישי ואילך, ולהעמיד את הקצבה לכל ילד על סכום שווה, של 146 ש"ח.

פגיעה חמורה נוספת היא בזכאים למשכנתאות מעוטי הכנסה: מוצע לבטל את כל המענקים לזכאי משרד השיכון (כולל אמהות חד-הוריות). עבור ישראלים בעלי ניקוד זכאות גבוה, המשכנתא מורכבת ממענק מותנה (שאותו לא צריך להחזיר, אם עומדים בתנאים), ומהלוואה. מעתה, תהיה רק הלוואה. המשמעות היא החזרים חודשיים יותר גדולים, שרבים יתקשו לעמוד בהם.

החלטה נוספת, שתפגע בעיקר במעוטי הכנסה, היא העלאת תעריפי התחבורה הציבורית, כתוצאה מהקטנת הסובסידיה הממשלתית לחברות האוטובוסים.

לבסוף, האוצר מציע להטיל על נשים שעובדות במשק ביתן (עקרות בית) דמי בריאות. לפני חקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, שנכנס לתוקף בשנת 1995, החברות בקופות החולים הייתה משפחתית ונשים נשואות לא נדרשו לשלם דמי חברות. עם חקיקת החוק, נשים העובדות בשכר החלו לשלם אחוז מסוים משכרן כדמי בריאות, בדיוק כמו הגברים. לעומת זאת, עקרות בית, שכידוע אינה מקבלות שכר עבור עבודתן, לא נדרשו לשלם דמי בריאות. עתה מבקש האוצר "להשוות" את מצב עקרת הבית לזה של האשה העובדת בשכר, מבלי להשוות את התמורה עבור העבודה. לא ברור כיצד מתכוון האוצר ליישם את ההמלצה הזאת. האם יידרש הבעל לשלם ביטוח בריאות עבור רעייתו? האם מעסיק של הבעל? והאם הצעד הבא יהיה לקבוע שהורים עובדים ישלמו דמי בריאות בהתאם למספר הנפשות במשפחה?

וגם לא את בעלי ההכנסות הגבוהות

האצת הרפורמה במס

בשנת 2002 הוחלט להוריד את שיעורי המס השולי, בעקבות המלצות ועדת רבינוביץ'. ההורדה אמורה היתה להתבצע באופן הדרגתי, כך שתושלם בשנת 2008. עתה מציע האוצר להשלים את ההורדה בשנת 2005. שר האוצר מציג את הורדת המס כפעולה שתיטיב עם כולם. למעשה, בעלי שכר נמוך, שעומים נמנות נשים רבות, לא יקבלו תוספת כלשהי, ובעלי שכר בגובה השכר הממוצע במשק (7,000 ש"ח בקירוב) יקבלו תוספת חודשית פעוטה; המרוויחים הגדולים יהיו בעלי הכנסות גבוהות, כפי שניתן לראות מן הלוח שלהלן. מיותר לומר כי רובם ככולם גברים.

מוזר ותמוה הוא שבעוד שר האוצר טוען כי "בקופה אין כסף", ועל כן צריך לקצץ בשכר ולפטר עובדים, ובעיקר עובדות - מתברר כי כאשר מדובר בבעלי הכנסות גבוהות, יש כסף להגדלת שכר!

שכר	תוספת חודשית נטו בעקבות הורדת המס
10,000	301
15,000	839
25,000	2,062
50,000	3,394
100,000	3,894
200,000	4,894

אין כסף בקופה? יש ויש!

שר האוצר, בהציג את הקיצוצים המוצעים ביום 17.3.2003, טען כי "אין כסף בקופה". סריקה מהירה מגלה כי יש גם יש:

2.5 מיליארד ש"ח המתוקצבים למימון הורדת המס, שתיטיב בעיקר עם הבכירים;
1.5 מיליארד ש"ח המתוקצבים להורדת דמי ביטוח לאומי שבהם חייבים המעסיקים;
1 מיליארד ש"ח המופנים למימון עודף של תקציבים מוניציפליים ובנייה ציבורית למגורים בשטחים.

בנוסף על אלה ישנם 2 עד 3 מיליארד שהאוצר ביקש לקצץ מתקציב הביטחון, ללא הצלחה, ומספר לא ברור של מיליארדים שניתן היה לגבות מבעלי הון, אילו הואצה התכנית להטלת מס על רווחי הון.

פקס. 5602205-03, מרכז אדוה, ת.ד. 36529, תל-אביב 61364, טל. 5608871-03

Fax. 03-5602205 ,Adva Center, POB 36529, Tel Aviv 61364, Tel. 03-5608871

e-mail: advainfo@bezeqint.net   **web site:** <http://www.adva.org>